

TUROB FUAR SONUÇ RAPORU

AİTF TURİZM FUARI

Azerbaycan'ın en önemli turizm etkinliği olarak kabul edilen AİTF Turizm Fuarı 13. kez olmak üzere 03-05 Nisan 2014 tarihleri arasında Başkent Bakü'de gerçekleştirildi. Turizm fuarı olmakla birlikte Spa/Sağlık kuruluşları ile otel tedarikçileri de fuarda yer almıştır. Fuara 38 Ülkeden 351 kurum / kuruluş katılmış, yaklaşık 50 bin kişi fuarı ziyaret etmiştir.

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev ve eşi Mehriban Aliyeva'nın fuara gelerek tüm fuar alanını gezme ri, turizme Azerbaycan'da devlet kademesinde de en üst seviyede verilen önemin bir göstergesi olarak kabul edildi. Kültür ve Turizm Bakanı Dr. Abulfas Garayev refakatında fuarı gezen Cumhurbaşkanı Aliyev ve eşine; Türkiye standını ziyareti esnasında, Bakü Kültür ve Tanıtma Müşaviri Seyit Ahmet Arslan ile TUROB Başkanı Timur Bayındır Türkiye turizmi konusunda bilgiler vermiştir.

Bir sonraki AİTF Turizm Fuarı Bakü'de 02-04 Nisan 2015 tarihleri arasında gerçekleştirilecektir.

TÜRKİYE STANDI

Bakü Kültür ve Turizm Müşavirliğinin başarılı organizasyonunda hazırlanan yaklaşık 150 metrekare büyüklüğündeki Türkiye standında kamu/özel sektör işbirliği benimsenerek katılım sağlanmıştır. Türkiye standı ziyaretçilerce gerek organizasyon gerekse dizayn açısından son derece başarılı bulunmuş, fuar idaresi tarafından da Türkiye "En Başarılı Tanıtım Yapan Destinasyon" ödülünü almış, ödül TUROB Başkanı Timur Bayındır'ın da katıldığı tören ile Bakü Kültür ve Tanıtma Müşaviri Seyit Ahmet Arslan'a verilmiştir.

TUROB STANDI VE TUROB ETKİNLİKLERİ

Türkiye standı içerisinde yer alan TUROB standında ülkemizin tanıtılması amacı ile İngilizce ve Rusça olarak TUROB tarafından hazırlanan Kitap, DVD, Harita gibi tanıtım malzemeleri, hediyeelik eşyalar ile üyeler tarafından sağlanan promosyonel malzemelerin dağıtımı yapıldı.

Azerbaycan'ın ülkemiz turizmi açısından taşıdığı önem ve gelişim potansiyeli dikkate alınarak fuara katılmak ve ilgili kurumlar nezdinde temaslarda bulunmak üzere TUROB Başkanı Timur Bayındır, Yönetim Kurulu Üyeleri Eşref Yıldırım, Dr.Faik Öztunç ve Genel Müdür İsmail Taşdemir'den bir heyet oluşturulmuştur. Heyetin temaları;

1. Azerbaycan Kültür ve Turizm Bakanı Dr. Abulfas (Aboulfas Mursal oğlu) Garayev ile makamında görüşme yapılmış, görüşmede iki ülke arasındaki turizm işbirliği olanakları değerlendirilmiştir.
2. AZTA Azerbaycan Turizm Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Nahid Bagirov ile ikili görüşme yapılmış, sektör örgütleri olarak işbirliği kararı alınmıştır.
3. DAIR Otelciler ve Restorancılar Birliği Yönetim Kurulu Başkanı Samir Babazadeh ile ikili görüşme yapılmış, TUROB'un üyesi bulunduğu IH&RA, HOTREC ce UNWTO gibi uluslararası örgütlerden edindiği bilgi ve tecrübeler aktarılmıştır.

4. Azerbaycan'ın önde gelen turizm yatırımcıları arasında yer alan Gilan Turizm'in Baş Koordinatörü Halil Duru ile ikili görüşme yapılmış, görüşme esnasında Azerbaycan'da turizm yatırımları, teşvikler ve çalışma hayatı konularında görüş alışverişinde bulunulmuştur.
5. Kültür ve Turizm Bakanlığı Bakü Kültür ve Tanıtma Müşaviri Seyit Ahmet Arslan ile görüşme yapılmış, Bakanlığımızca Azerbaycan'da sürdürülen çalışmalar konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur.
6. TUROB standını ziyaret eden Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) Genel Sekreteri Taleb Rifai'ye sektörümüzdeki son dönemde yaşanan gelişmeler konusunda bilgi verilmiştir.

AZERBAYCAN EKONOMİSİ VE TURİZM

Azerbaycan ekonomisinde petrol-doğalgaz sektörü temel bir rol oynamaktadır. Azerbaycan'ın 2013 yılı Gayrisafi Yurtiçi Hasılası (GSYİH) 76 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Kişi başına milli gelir ise 2013 yılında 7.400 dolara ulaşmıştır.

2013 yılı GSYİH'sinin yüzde 63'ünü sanayi, yüzde 30,2'sini hizmet ve yüzde 6,2'sini tarım sektörleri oluşturmuştur. Azerbaycan ekonomisi 2013 yılında yüzde 3,5 oranında büyümüştür. 2013 yılında Azerbaycan'ın dış ticaret hacmi 34,6 milyar dolardır. Bu rakamın 23,9 milyar doları ihracat, 10,7 milyar doları ithalattır. Petrol ve petrol ürünleri satışının ihracat içindeki payı yüksektir.

Azerbaycan Devlet İstatistik Komitesi, 2013 yılında Azerbaycan'da 43,1 milyon ton petrol ve 17,9 milyar metreküp doğalgaz çıkarıldığını açıklamıştır.

Petrol sektöründeki istikrarlı üretim ve olumlu gelişmeler Azerbaycan'ın uluslararası konumunu korumaktadır. Azerbaycan Hükümeti enerji dışındaki sektörlerin geliştirilmesine ve ekonomi k yapının çeşitlendirilmesine öncelik vermektedir.

2013-2014 yılları için öngörülen, % 5 oranında GSYİH ve yumuşak fiyat baskıları altında oluşan % 3 oranındaki enflasyon, Azerbaycan'ın yakın vadeli ekonomik hedefleri ile uyumludur. 2013 yılında dış ticaret dengesi de 13,2 milyar dolar tutarında fazla vermiştir. Toplam dış borcu GSYİH'nin yüzde 8'ine yakındır.

2000'li yıllardan itibaren hızla gelişen ağırlıklı olarak petrol ve doğalgaza bağlı ekonomik yapı içerisinde refah seviyesi gittikçe yükselen Azerbaycan bölgesinin en önemli ülkesi olmak yönünde ilerlemektedir. Azerbaycan'ın nüfusu yaklaşık olarak 9,3 milyondur. Azerbaycan diğer Kafkas ülkelerine göre geniş topraklara sahiptir. Ülke topraklarının yaklaşık % 55'i tarımsal arazilerden oluşmaktadır. Ülke topraklarının yarısından fazlası alçak arazilerden oluşmaktadır, arazilerin bir kısmı deniz seviyesinin altında yer almaktadır. Hazar Denizi, 1977-1995 yılları arasında yıllık ortalama 13 cm yükselmiştir. Petrol ve gaz üretimi, rafine edilmesi ekonominin temelini oluşturmaktadır. Azerbaycan Cumhuriyeti Devlet Petrol Şirketi (SOCAR) verilerine göre ülkenin petrol rezervleri yaklaşık olarak 17,5 milyar varildir.

Azerbaycan Devlet İstatistik Komitesinin verilerine göre Azerbaycan'dan yurtdışına çıkan Azerbaycanlılar 1. sırada Rusya, 2. Gürcistan, 3. İran ve 4. olarak Türkiye'yi tercih etmektedirler. Yaklaşık 2 milyon Azerbaycanlı'nın Rusya'da yaşaması, çalışması ve Rusya ile Gürcistan'a seyahatin yüksek olması, akrabalık bağlarının yoğunluğu, kara/demir yolları ile ulaşımın ülkemize göre daha yakın olması, İran'ın ön plana çıkması ise akrabalık bağlarının yoğunluğu ve şia-müslüman inanç merkezlerin bulunması ile ilgilidir.

Ancak turizm amaçlı seyahatler dikkate alındığında Türkiye 1. sırada yer almaktadır. Azerbaycan vatandaşları Rusya, Gürcistan ve İran'a daha çok iş, ticaret ve akrabalık ilişkileri amacıyla seyahat etmektedir.

TÜRKİYE-AZERBAYCAN EKONOMİK İŞBİRLİĞİ

Türk firmalarının Azerbaycan'daki doğrudan yatırımları 5,3 milyar dolardır. Ülkede 25 bini aşkın kişiye iş imkanı sunan 700'den fazla Türk şirketinin yatırımları ağırlıklı olarak telekomünikasyon, bankacılık/sigorta, ulaştırma,

gıda ticareti, tekstil, eğitim, mobilya ve inşaat malzemeleri sektörlerine yönelmiştir. Turizm bu alanda gelişim gösteren sektörler arasında yer almakta, Türk kökenli firmalar yatırımdan ziyade yönetim (management) alanına yönelmiştir.

Azerbaycan'ın ülkemizdeki yatırımları da 4 milyar doları aşmıştır. İzmir'de inşaatı devam eden Star Rafinerisi'ne 5,5 milyar dolar yatırım yapmayı planlayan Azeri Socar firması, 2018 yılına kadar ülkemizde enerji ve altyapı alanlarında toplam 15 milyar dolarlık yatırım yapmayı hedeflemektedir.

Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Demiryolu Projesinin inşaat çalışmaları Gürcistan'da ve Türkiye'de devam etmektedir. İnşaat çalışmalarının tamamlanarak 2015 yılının ilk yarısı sonunda hattın faaliyete girmesi planlanmaktadır. Bu proje ulaştırma alanında Türkiye-Azerbaycan arasındaki işbirliğine katkı sağlamanın yanında iki ülke arasındaki ticaretin artırılmasına da yardımcı olacaktır.

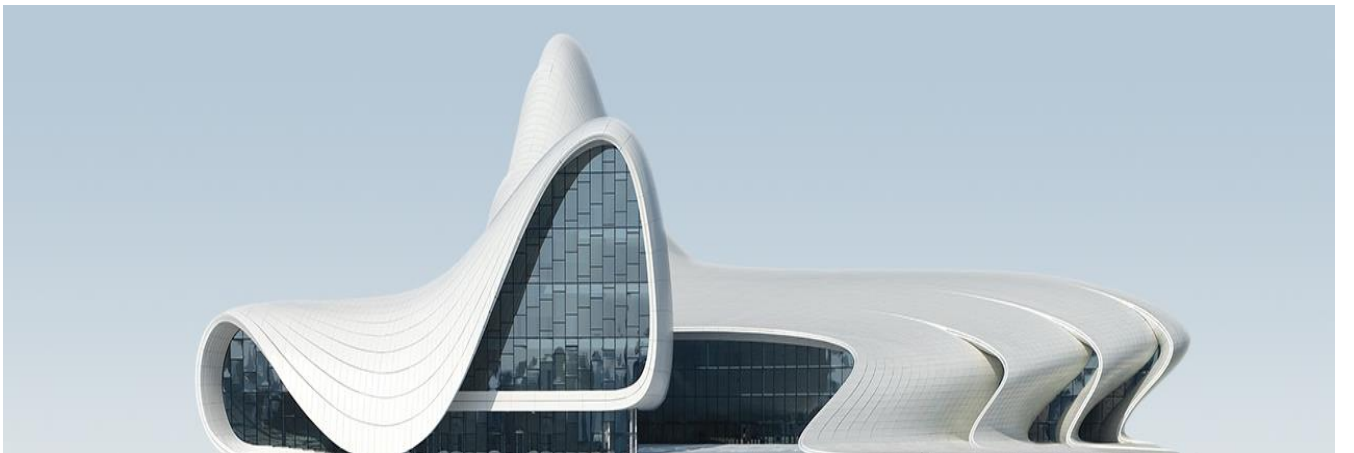
BAKÜ

Bakü, Azerbaycan'ın Hazar Denizi'nin batı kıyısında yer alan başkentidir. Kafkasların en önemli kültür ve ticaret merkezi olmasının yanında Bakü turizm ve liman kenti konumundadır. Bakü'nün nüfusu yaklaşık 3.5 milyondur. Bakü'de yapılan 2012 Eurovision Şarkı Yarışması şehrin dönüşümünün başlangıcı olarak kabul edilmekte, bu yarışma kapsamında şehre birçok modern yapı, tiyatro, kütüphane, sinema ve diğer kültürel mekânlar kazandırılmıştır. Şehrin gelişiminin bir diğer sebebi de ülkedeki ekonomik kalkınmanın ve refahın son yıllarda artması olarak gösterilmekte, Bakü'nün önümüzde on yıl içerisinde bölgenin en önemli şehri ve cazibe merkezi konumuna yükseleceği tahmin edilmektedir.

Bursa, İzmir, Ordu, Ardahan, Sivas, Ankara , Kırklareli ve Sakarya illerimiz Bakü ile kardeş şehir olmuşlardır.

Yakın gelecekte Bakü'de gerçekleştirilecek en önemli organizasyon "1.Avrupa Olimpiyat Oyunları" olarak gösterilmektedir. 2015 yılında Bakü'de düzenlenecek ilk Avrupa Olimpiyat Oyunlarına Avrupa'nın 49 ülkesinden toplam 18 ayrı spor branşından yaklaşık 5.400 sporcunun katılımı bekleniyor. Olimpiyat için stadyum ve konaklama alanlarının inşası tamamlanmak üzeredir.

Bakü'ye kısa süre önce muhteşem bir sembol bina daha kazandırıldı. Bakü'nün sembol binalarından biri olarak hizmete açılan Haydar Aliyev Kültür Merkezi, uzay üssünü andıran farklı mimarisi ile göz dolduruyor. Dünyaca ünlü mimar Zaha Hadid'in tasarımını yaptığı proje, modern görünümünün yanında ülkenin kültüründen de izler taşıyor. Yaklaşık 100 bin metrekare üzerine inşa edilen kültür merkezi içerisinde konferans salonu, kütüphane, medya merkezi, müze, kapalı otopark ve galeriler ile yapay bir göl bulunuyor. Haydar Aliyev Merkezi kısa süre içerisinde şehrin simge mekanlarından biri olmuş durumdadır.

AZERBAYCAN ÜLKE TURİZMİ

Azerbaycan'ı 2013 yılında toplam 2.48 milyon turist ziyaret etti. Bakanlığın stratejisine göre 2023 yılında ülkeyi 5 milyon turistin ziyaret etmesi hedefleniyor. Buna göre; 2013'e göre 245 olan turizm seyahat acentası sayısının 2023'te 350'ye, otel sayısının 516'dan 1.500'e, yatak sayısının ise 33 binden 100 bine çıkarılması hedeflenmektedir. Diğer yandan, hükümet tarafından uygulanan programa göre turizm eğitimi almış çalışan sayısının da 10 bin den 75 bine çıkarılması hedeflenmektedir.

Turizmin ekonomideki payının (GDP) 2013'teki % 0.9'dan 2023 yılında %2.5'a çıkarılması hedeflenmektedir.

2013 yılında Azerbaycan'dan yurt dışına çıkan vatandaş sayısı 3,95 milyon olarak tespit edilmiştir.

AZERBAYCAN'DAN TÜRKİYE'YE GELEN TURİST SAYILARI

	2011	2012	2013
TÜRKİYE	578.685	593.238	630.754
İSTANBUL	154.179	200.067	228.630

SONUÇ

1. Bakü-Tiflis-Kars (BTK) Demiryolu Projesinin inşaat çalışmaları Gürcistan'da ve Türkiye'de devam etmektedir. İnşaat çalışmalarının tamamlanarak 2015 yılının ilk yarısı sonunda hattın faaliyete girmesi beklenmektedir. Bu proje ulaştırma alanında Türkiye-Azerbaycan arasındaki işbirliğine katkı sağlamanın yanında iki ülke arasındaki ticaretin artırılmasına da yardımcı olacaktır.
2. Azerbaycan ve Türkiye arasında vizelerin karşılıklı olarak tamamen kaldırılması gerekir.
3. Özellikle uzak destinasyonlarda (Amerika, Afrika vs.) ortak tanıtım ve pazarlama alanında işbirliği yapılmasının iki ülke turizmine olumlu yansımaları olacaktır.
4. Aralık 2013'te iki ülke turizm çalışma grubu tarafından kabul edilen "Türk Konseyi Modern İpek Yolu Ortak Güzergahı"nın üçüncü ülkelere yönelik ortak paket oluşturulması ve tanıtımının bölgeye turizm talebini artırması beklenmektedir.
5. Azerbaycan Türk Turizm Yatırımcıları ve İşletmecileri açısından önemli fırsatlar sunmaktadır.
6. 2014 yılında Azerbaycan'dan ülkemize gelecek turist sayısının yaklaşık %10 oranında artması beklenmektedir.